

چه کتاب‌هایی می‌خوانند؟

عاطفه جعفری
خبرنگار گروه فرهنگ

اوضاع چاپ کتاب در کشورهای دیگر جهان هم تابع شرایط جدید فناوری شده است؛ یک سری موارد روی چاپ کتاب کاغذی تأثیرگذار است مثل چاپ کتاب‌های

صوتی و الکترونیکی یا ظهور پلتفرم‌های خاص. اما هنوز هم کتاب چاپی جزء پرفروش‌ترین‌ها در همه دنیا است. در گزارش امروز نگاهی داشتیم به اتفاقاتی که در دنیا طی سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ در حوزه نشر افتاده است و در کنارش هم نگاهی به پرفروش‌ترین کتاب‌های دنیا در حوزه رمان و داستان داشتیم.

کتاب‌های صوتی و الکترونیکی رو به رشد

طی ۱۰ سال گذشته، تقاضا برای کتاب‌های الکترونیکی و صوتی به شدت افزایش یافته است. به عنوان مثال جست‌وجو برای پلتفرم کتاب صوتی Audible در ۱۵ سال گذشته ۱۴۰ درصد افزایش یافته است. Audible یک سرویس آمریکایی در حوزه کتاب و کتابخوانی با تمرکز در زمینه کتاب‌های صوتی و پادکست است که در سال ۱۹۹۵ راه‌اندازی شد. اکنون این سرویس زیرمجموعه شرکت Amazon بوده و به‌طور کامل متعلق به آن است. با این حال کتاب‌های چاپی همچنان محبوب‌ترین قالب بین کتابخوان‌های جهان هستند. براساس آماري که در سال ۲۰۱۹ منتشر شده بود

۶۵ درصد از مردم در طول سال کتاب چاپی مطالعه می‌کردند و ۲۵ درصد از بزرگسالان یک کتاب الکترونیکی مطالعه کرده‌اند. در کنار این دو مدل کتاب، فروش کتاب‌های صوتی هم از سال ۲۰۱۲ به‌طور مداوم رشد داشته و طرفداران خاص خود را پیدا کرد. براساس آمار سال ۲۰۲۲، حدود ۲۰ درصد از مصرف‌کنندگان ایالات متحده به یک کتاب صوتی گوش داده‌اند. به غیر از آمازون که نزدیک ۵۰ درصد از بازار کتاب‌های الکترونیکی را در اختیار دارد، تعداد عرضه‌کننده‌های کتاب‌های الکترونیکی در سال‌های اخیر به شدت رشد داشته است.

کاهش کتابفروشی‌های کوچک و افزایش کتابفروشی‌های بزرگ

کوچک تا یک سوم کل درآمد سالانه خود را در ماه‌های پایانی سال به دست می‌آورند. یکی از راه‌های برون‌رفت از چنین وضعیتی این است که با فروش آنلاین، بسیاری از این کتابفروشی‌ها از خطر تعطیلی نجات خواهند یافت. با این وجود فروش آنلاین برای صاحبان کتابفروشی که هرگز به صورت آنلاین فروش نکرده‌اند و قدرت تدارکاتی برای تحقق آن ندارند، چالشی برانگیز است.

وضعیت سخت کتابفروشی‌های کوچک همچنان در سال ۲۰۲۳ ادامه داشت و آینده این کتابفروشی‌ها در دنیا، خیلی روشن به نظر نمی‌رسد. Publisher's Weekly گزارش می‌دهد فروش کتابفروشی‌های کوچک در ایالات متحده در سال ۲۰۲۰ تقریباً یک‌سوم نسبت به سال گذشته کاهش داشته است. این کاهش بیش از یک میلیارد دلار است و رقم کمی نیست! بیشتر کتابفروشی‌های

غول‌های صنعت نشر دنیا

در اوایل دهه ۲۰۰۰، صنعت نشر جهان تحت سلطه شش غول بزرگ بود. Hachette، گروه کتاب Hachette یک ناشر کتاب پیشرو مستقر در نیویورک و سومین ناشر بزرگ در جهان است، Macmillan (یک شرکت انتشاراتی بزرگ در آمریکا که بسیاری از نویسنده‌های بزرگ اولین کتاب‌هایشان را در این انتشارات منتشر کرده‌اند)، Penguin (یک موسسه انتشاراتی بریتانیایی است که در سال ۱۹۳۵ توسط آلن لین به همراه برادرانش ریچارد تأسیس شد)، HarperCollins (یک ناشر آمریکایی که از سال ۱۸۱۷ کارش را شروع کرد)، Random House (یک ناشر انگلیسی آمریکایی که در سال ۱۸۱۷ کار خود را آغاز کرد) و Simon & Schuster (یک ناشر آمریکایی، که در سال ۱۹۲۴ فعالیت خود را آغاز کرد). این شش ناشر تنها بازیگران اصلی صنعت نشر جهان هستند.

این شش غول بزرگ ۵۰ درصد از کل کتاب‌های فروخته شده در ایالات متحده در سال ۲۰۱۲ را تشکیل می‌دادند. در سال ۲۰۱۳ Penguin و Random House با هم ادغام شدند و این صنعت را در دست «پنج غول بزرگ» قرار دادند. آمارها نشان می‌دهد که این پنج ناشر ۸۰ درصد از کل کتاب‌های فروخته شده در سال ۲۰۲۱ را به خود اختصاص داده‌اند. در سال ۲۰۲۱، Penguin Random House، اعلام کرد که Simon & Schuster را به قیمت بیش از ۲ میلیارد دلار خریداری خواهد کرد. خرید Simon & Schuster توسط پنگوئن به تحکیم غول‌های باقی‌مانده صنعت نشر کمک کرد. این بدان معناست که تنها چهار بازیگر اصلی در صنعت وجود خواهد داشت که قدرت انتشار را بیشتر در دست چند شرکت متمرکز می‌کند.

پلتفرم‌های خلاصه کتاب چه آینده‌ای دارند؟

در این سال‌ها شاهد تعداد زیادی از پلتفرم‌ها و شرکت‌های خدماتی هستیم که برای خلاصه‌سازی محتوای کتاب، خصوصاً کتاب‌های غیرداستانی طراحی شده‌اند. Blinkist، یک استارت‌آپ مستقر در برلین با ۲۶ میلیون کاربر، یکی از رهبران این فضای رو به رشد است. Blinkist کتاب‌ها را در قالب‌های صوتی و متنی خلاصه می‌کند که به آنها «blinks» به معنی چشمک می‌گویند. این

استارت‌آپ تا به امروز ۳۴٫۸ میلیون دلار سرمایه جذب کرده است. استارت‌آپ دیگری که در این فضا فعالیت می‌کند، MentorBox است. MentorBox یکی از استارت‌آپ‌های در حال رشد خلاصه کتاب است. این استارت‌آپ به جای خلاصه‌سازی ساده، با نویسندگان همکاری می‌کند تا مطالب کتاب را به یک دوره مطالعاتی تبدیل کنند.

۱۰ کشور برتر در تعداد عناوین

تعداد عناوین کتاب منتشرشده، یکی از معیارهای پیشرفت در یک کشور به حساب می‌آید. یونسکو از جمله مراکزی است که آمار چاپ کتاب در کشورهای مختلف را بررسی می‌کند. براساس برآورد سازمان ملل در هر سال حدود سه میلیون عنوان جدید در سراسر جهان منتشر می‌شود. بیشترین آمار مختص به حوزه

دوران طلایی رمان

رمان با وجود اینکه همیشه جزء پرفروش‌ها در دنیا بوده است، اما قرن بیستم برای رمان انگار ورود به دنیای دیگری شد. ۳۶ کتاب داستانی و رمان را در ۱۴ دوره تاریخی «ماقبل ۱۹۰۰ میلادی»، «از ۱۹۰۰ تا ۱۹۵۰ میلادی»، «از ۱۹۵۰ تا ۲۰۰۰ میلادی» و «۲۰۰۰ میلادی به بعد» تقسیم کرد. طبق این تقسیم‌بندی، مهم‌ترین

دوره تاریخی برای انتشار کتاب‌های پرفروش و محبوب داستانی، از دهه ۱۹۵۰ میلادی تا سال ۲۰۰۰ میلادی است. یعنی همان دورانی که بعد از پایان جنگ جهانی دوم، رفته رفته انتشار کتاب‌های داستانی در میان مخاطبان به اوج خود رسید و از سویی دیگر دوران پرکاری برای نویسندگان رمان به وجود آمد.

پرفروش‌ترین رمان‌های دنیا

رمان و داستان در همه دنیا جزء پرفروش‌ترین کتاب‌ها هستند. آمار فروش برخی از کتاب‌ها به دلیل انتشارشان در زمان گذشته، به صورت دقیق در دسترس نیست. از سویی دیگر، برای فروش یک کتاب در طول تاریخ آمارها و منابع متعددی وجود دارند. به دلیل

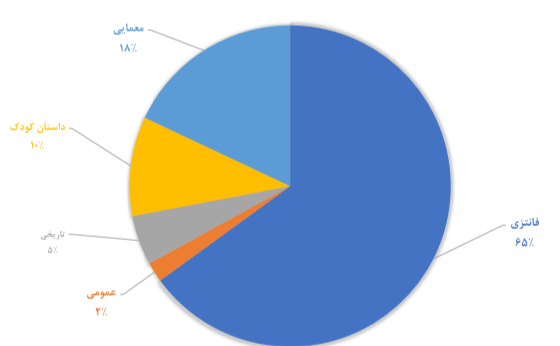
نام کتاب	نام نویسنده	نخستین چاپ	زبان اصلی	ژانر	فروش تقریبی (میلیون نسخه)
دن کیشوت	میگل دوسروانتس	۱۶۰۵-۱۶۱۵	اسپانیایی	پیکارسک	۵۰۰
داستان دوشهر	چارلز دیکنز	۱۸۵۹	انگلیسی	تاریخی	۲۰۰
شازده کوچولو	آنتوان دوست‌آگروپری	۱۹۴۳	فرانسوی	رمان کوتاه	۲۰۰
اریاب حلقه‌ها	جی. آر. آر. تالکین	۱۹۵۴	انگلیسی	فانتزی-حماسی	۱۵۰
هابیت	جی. آر. آر. تالکین	۱۹۳۷	انگلیسی	خیال‌پردازی حماسی	۱۴۰/۶
هری پاتر و سنگ جادو	جی. کی رولینگ	۱۹۷۷	انگلیسی	فانتزی	۱۲۰
روای تالار سرخ	سانو شچین	سده ۱۸	چینی	روانشناسانه	۱۰۰
سپس هیچ‌کدام باقی نماندند	آگاتا کریستی	۱۹۳۹	انگلیسی	معمایی	۱۰۰
شیر، کمد و جادوگر	سی. اس. لوئیس	۱۹۵۰	انگلیسی	فانتزی	۸۵
او، تاریخ یک ماجراجویی	اج. رابندر هرگد	۱۸۸۷	انگلیسی	ماجراجویی	۸۳
رمز داوینچی	دن براون	۲۰۰۳	انگلیسی	معمایی-تریلر	۸۰

هری پاتر؛ موفق‌ترین کتاب چندجلدی

هفت‌گانه فانتزی «هری پاتر» پرفروش‌ترین رمانی است که به صورت مجموعه چندجلدی منتشر شده است. هر ۷ جلد این مجموعه،

نام کتاب	نخستین چاپ	فروش تقریبی (میلیون نسخه)
هری پاتر و سنگ جادو	۱۹۹۷	۱۲۰
هری پاتر و تالار اسرار	۱۹۹۸	۷۷
هری پاتر و زندانی آزکابان	۱۹۹۹	۶۵
هری پاتر و جام آتش	۲۰۰۰	۶۵
هری پاتر و محفل ققنوس	۲۰۰۳	۶۵
هری پاتر و شاهزاده دورگه	۲۰۰۵	۶۵
هری پاتر و یادگاران مرگ	۲۰۰۷	۶۵

ژانر پش‌تاز ادبیات داستانی از نظر میزان فروش

آمارها حاکی از آن هستند که داستان‌های فانتزی در میان مخاطبان محبوبیت ویژه‌ای دارند. در میان پرفروش‌ترین رمان‌های تاریخ و همچنین کتاب‌های داستانی جهان، ژانر فانتزی درصد بالایی را به خود تعلق داده است. ژانر معمایی و سپس کودک و نوجوان نیز در مقام‌های بعدی هستند.

پرفروش‌ترین نویسندگان جهان

نام شکسپیر در ادبیات داستانی درخشش ویژه‌ای دارد. خواندن شکسپیر، یعنی غرق شدن در عاشقانه‌هایی همچون رومئو و ژولیت و داستان‌های پرکشش چون هملت و اتلو. در جدول زیر اسامی ۱۰ نویسنده پرفروش جهان را می‌بینیم. طبق آمار ۷۰ درصد این نویسندگان آمریکایی‌اند. از میان این ۱۰ نویسنده، تنها زیان دو تن از آنها انگلیسی‌نویس است. تنها نویسنده آسیایی که در این

نام نویسنده	ملیت	تعداد کتاب‌ها	فروش تقریبی در مجموع کتاب‌ها
ویلیام شکسپیر	انگلیسی	۴۲ عدد	۲ تا ۴ میلیارد نسخه
آگاتا کریستی	انگلیسی	۸۵ عدد	۲ تا ۴ میلیارد نسخه
دانیل استیل	آمریکایی	۱۷۹ عدد	۹۰۰ میلیون نسخه
هارولد رایبزن	آمریکایی	۲۳ عدد	۷۵۰ میلیون نسخه
تئودور سوس گابریل	آمریکایی	۴۴ عدد	۷۰۰ میلیون نسخه
انید بلایتون	انگلیسی	بیش از ۸۰۰ عدد	۶۰۰ میلیون نسخه
باربارا کارتلند	انگلیسی	۷۲۳ عدد	۵۰۰ تا ۷۵۰ میلیون نسخه
ژوز سیمون	بلژیکی	۵۷۰ عدد	۵۰۰ تا ۷۰۰ میلیون نسخه
انجیرو اودا	ژاپنی	۱۰۴ عدد	۵۱۶/۵ میلیون نسخه
جی. کی رولینگ	انگلیسی	۲۲ عدد	۵۰۰ میلیون نسخه